[599]

declined by degrees, till it came to be of a common rate with that of others. He can't do fo good a days work now as he was wont, but has almost recovered his wonted strength again.

Bury, Jun. 26. 1700.

VI. Responsio Almi Collegii Romanorum Archiatrorum ad Epistolas Clarissimi D. Raymundi Vieussends Medicina Doctoris Monspeliensis, in qua potissimum agitur De existentia Salis acidi in Sanguine. De Proportione principiorum ejusdem Scripta Per Jo. Mariam Lancisi olim. S. D. Innocentis XI. Med. a Secretis olim. S. D. Innocentis XI. Med. a Secretis nunc Archiatrum Collegialem, in Romano Licao Iheorica extraordinaria Professorum.

Clarissime Vir,

Tiamsi pro tua singulari sapientia nobis, & Orbi apprime jam nota, ipse abunde per te sapis, Erudiitissime Vir, nec alienis eges consiliis, tamen cum plerumq; sieri soleat, ut aliena rectius, quam nostra per spiciamus, merito tu alios in Consilium vocas rei, vel eo argumento abstrusissimæ, quod nobilissimus Boyle camdem sire intactam, certe imperfectam reliquit. Legimus magna sedulitate summarium edendi per te operis, & gratulamur, non tibi solum, sed universe quoq; Literariæ Reipublicæ, si aliquandò aliquem indè Collectura sit fructum. Dolemus interæà seram per nos ad te resposionem transmitti, & multo satius discruciamur, quod unica hæc nostra tribus ad nos datis Epistolis sufficere debeat. Sed hujusmodi tardita-

[600]

tem non modo non negligentiæ nostræ, sed ne occupationibus quidem tribuas, quæ, & si summæ sint, tamen nullæ esse possunt tantæ, ut nostra erga te ossicia admodum valeant retardare.

Hujusce Moræ in causa suit, partim, quod tardius quam par erat, à Tabellario Gallico (cum quo nullum alioqui nobiscum commercium esse solet) priores Literæ tuæ redditæ suerunt; partim etiam, quod, ut sententiam nostram tibi aperiremus, nonnulla tentamina chymico-mechanica præmiætenda erant, que, ut ipse judicare poteris, non modicum temporis insumpserunt: Verum à proloquio aggrediamur ad rem, ipso tamen in limine monentes, nos ad te, tamquam ad virum ingen uum ingenuos scribere; ita enim, omni semotà assentatione, suturum arbitramur, ut neq; nos suassisse.

neq; te consultum fuisse pæniteat.

Imprimis igitur, ne nobis, tuam huc transmissam Chymicam Sanguinis Analysim, & superstructas meditationes candide ad examen revocantibus, ullæ occurambages, patiaris, rogamus, ut protensum ordinatumq; tuorum experimentorum progressum, in duo potissimum restringamus Problemata, que nostre hujus responsionis Scopus erunt: Quærentes Scilicet prius, an præter fal acre, & alchalinum, volatile, & fixum, ullum sal acidum, & an qui tuâ industrià ab humano sanguine Spiritus acidus elicis, eidem circulanti sanguini præextiterit? Posterius verò num proportio, quam partes sanguinis à natura inter se quantitatis, & ponderis habent, ullà arte ad certas regulas reduci pessit? Ea enim, quæ de bilis destillatione, diversaq; cum acidis miscela scribis te expertum fuisse, accuratum seculi genium imitant, omniumq; proindè Medicorum Calculum, fore ut fint promeritura speramus.

Et quantum ad prioris attinetProblematis solutionem, tecum satemur solidum esse errorem, sal acidum à ganSuine separari non posse: qui enim hoc negant,

lup-

[601]

fupponunt acidum fanguini non inesse: esse autem vestipse docuit Hippocrates lib. de Vet. Med. & quod omni plus valet Auctoritate, multæ rationes, atq; obvia plurima experimenta apertissime convincunt: etcnim Sal Marinum, aliaq; multigena Salia acida passim cum cibis, & potibus intra sanguisera insundimus, quæ, quamquam in statu naturali majori ex parte dulcisscata volatilizentur per alchalina, sæpe tamen sit, ut in morbis, ad nativum sixationis statum restituta, secernantur a sanguine, & extra Corpus deriventur sub forma sudoris, salivæ, urinæ, aut aliorum ichorum, ad gustum evidentissime acidorum.

Neg: ullus dubitationi Locus esse videtur, quin Sal Marinum, quod inter acida reponitur, sanorum etiam Sanguini inexistat; si enim portio aliqua cruoris, e vena profilientis, super talci laminam extendatur ac sponte exiccanda relinquatur Curiofum exhibet spectaculum illam cernenti per Microscopium, duplex enim salis species occurrit, una quidem siguræ salis Communis. altera verò salis volatilis. Quinimo sanguis, in furno exiccatus, igniq; admotus, flammam concipit cum strepitu, crepifuq; marini salis, ut notat clarissimus Boylæus in Hist. S. H. qui ad titul. 22. ejusdem Historiæ pressius Loquendo, scribit se valida calcinatione Part. 2. tres, aut quatuor drachmas salis fixi Sauguinis extra-Epp., 4. Pag. xiffe, quod comperit, ut exspectabat, ad instar Marini 10. Jag. 18-Salis. Jurè igitur constante, vel ad oculum existentia Salis acidi intra sanguinem, concludi meritò potest, idem sal acidum, obstreticante Chymia ab eodem sanguine extrahi posse. Accedit, quod cum nullus sit. vel hospes in Chymia, qui fætidum oleum à sanguine excludat, nullus pariter acidi existentiam in sanguine poterit inficiari, cum naturalem olei compositionem sulphureum acidum ingrediatur.

Dubium folummodò, quod hac super re nobis adhuc superest, illud esse videtur, an liquidum, quod tu in

prima

[602]

prima epistola Sal acidum particulari Analysi ex sixo fanguinis sale secerni posse demonstras, & spiritum irritantem, atq; ipfo Spiritu aceti acidiorem esse pronuncias, in totum, atq, integrè sit ex Sanguine, an potius aliis incurrentibus, vel admixtis in ipsa præparatione corporibus aliquid suæ aciditatis debuisse affirmandum sit. Te non fugiunt, Clarissime Vir, quatuor illæ regulæ, quas subtilissimus Cartesius proponit iis, In differt. qui humanis in scientiis errores vitare cupiunt, quarum prima, & postrema ad id collimant, ut nihil unquam certè verum esse admittamus, nisi quod certè, & evidenter verum esse comperimus, & ut singulas occurrentium difficultatum partes ita enumerimus, & ad oninia circumspiciendo, nihil penitus omisserimus: hâc enim methodo omnis præcipitatio, aut anticipatio in judicando,ut idem concludit, diligentissime vitabitur.Hæc sane monitum te superfluum putaremus, nisiviam sternerent. ad roborandas difficultates, quas nunc fumus exposituri.

Tit. 2. Secund. pag. 36.

Quamquam nonnulli ex chymicis cæca quadam in parentes fide constantissimè tueantur, ignem, in Spagyricis destillationibus rebus ipsis admixtum, illarum texturis haud irretitum iri; ingenuus tamen, atq; æquè experientissimus Boyl. Non solum in Chymit. tico, sed strictius part. 4. Supradictæ histo. agens de Chymica Sanguinis analysi, aperte faterur, sibi non constare, num frequentibus destillationibus, particulæ quædam ignis non possint identidem affociari particulis destillati Liquori. Et cum nemo sit, qui ignoret, ignem esse acidum sulphureum, nemo sane hac de re ab omni se liberare poterit suspicione, nimirum ex Cartesii. monitu, certe verum affirmare nequibit, spiritum acidum, qui a sanguine calcinato mediante igne reverberii elevatur, aliquam saltem suarum constituentium partem ignis miscelæ nequaquam debere. Neq; vero hujusmodi objectum diluitur per illud; quod tu subdis tentatum experimentum calcinandi sanguinem ad nudos solis radios; ij enim, & probe nosti, & ignis sunt,

& ignem accendunt.

Quid! quod cineres post calcinationem Libero aeri expositi ab acido ambientis salem multum possunt mutuari. Sed mittamus hæc, ponentes pro certo, quod circaignis apud corpora destillata mixtionem, & circa haustum acidi spiritus ab aere, nos adhuc tenet in ancipiti. Ad id veniamus, in quo omnes Chymici unanimiter consentiunt, & tu quoq; Claris. Vir in scheda, prælo commissa & postreme ad nos missa, publice profiteris Terræ omnes bolares spiritu gaudent acidulo, quo sit, ut, si ipsæ seorsim a quovis alio corpore, per retortam destillentur, acidum spiritum de se emittunt. Quis igitur attente animadvertens modum quo tu a fixo sanguinis sale, spiritum, aceti spiritu acidiorem separas. maximo statim jure non sufpicabitur, acidissimum hunc spiritum non solius sanguinei salis fixi, sed duplæ majoris boli partis, qua in destillatione admisces, prolem habendam esse? Âtq; ea quidem ulteriori cum ratione qua chymici solent ex marino, exempli causa, sale eo copiosiorem acidum spiritum elicere, quo majorem boli molem eidem admiscuerunt. Adeo vera sunt, & boli miscelam ad acidi spiritus productionem, ac multiplicationem plurimum conferre, & neminem certe affirmare posse, id quod a mixtura fixi sanguinis, salis. ac boli Chymicis ex organis profluit, totum ab alterutrius textura solummodo derivare.

Sed inquis, Vir Clarissime, si vos sirmum ratumos, habetis, humano sanguini marinum præ cæteris sal naturaliter inesse, modum saltem ostendite, quo citra novi corporis additamentum, acidus spiritus abeodem elevari possit? Prosecto, ne tecum tenaciores videamur nostrorum experimentorum, quam viris congruat ad libertatem natis, satemur, nos, animo revolventes, bolum distillandis acidis salibus eam ob causam admisceri, ne igne sundatur, susaq; Spirituum ascensum præpediant, statim cogitasse, num boli locum

[604]

cum in extrahendo acido sanguinis spiritu, ipsa damnata fanguinis terra, salium particulas ut cumq; disgregans, satis tenere posset. Qua de re diligentissimus ex nostris Artifex Franciscus Pirotti. Sumpsit feces illas subobscuras, lucidasq; sanguinis, que post destillationem omnium partium volatilium in retortæ fundo inveniuntur, quæq; marino præfertim sale sunt gravidæ easq; in vitream, humilioremq; retortulam, solas transfundit: ita enim, reliquis ex arte concinnatis, spe nostra minime fuimus frustrati, nimirum igne reverberii fumus ascendit, qui resolutus est intra recipientis fundum in guttulas liquoris moderati acidi, cum aliis acidis nullo modo ast cum alchalicis evidenter lunctantis, in qua certe operatione dubitari non potest, quin acidum, quod a prædicto efluit capite mortuo, sit ipsius sanguinis incola, cum nullum corpus advena præter ignem eidem admixtum fuerit.

Neg; id circo in controversiam ponimus acidissimum illum, tua industria elicitum spiritum, ut superius obiter tetigimus, aliqua saltem exparte ab ipso sanguinis sale profectum suisse: Etenim tecum sentimus. Sal fixum humani sanguinis non esse unius simplicis naturæ, fed androgynum, mixtum, nempe ex acido, & alchali. Et quoniam ea est fixi salis alchalici textura, ut igne reverberii, strictissime cohærens, vitrificetur potius, quam Atomum de se elevari substineat.& monet etiamHoffman ex in de eadem facile tollitur difficultas, quæ circa destillationem fixi sangninis salis, minus in chymia peritis occurrere posset; scilicet unde fiat, ut ex cinere humani fanguinis, apparenter alchalico, acidus tamen spiritus sublimes: Partes siquidem falis alchalici fixantur magis, & pene vitrificantur in retorta, dum reliquæ acidi salis particulæ elevationis motum acquirunt.

Sed quid adhuc immoramur in re, de qua longius tecum agere, idem profecto est, ac sus Minervam,

& ululas Athenas? Alterum jam nos Problema sollicitat, cujus porro solutionem quamquam ingenium tuum, immortalitati, rebusq; arduis natum, miris modis, summo labore, ingentibus studiis, ac repetitis experimentis, tentare aggressum fuerit; nihil ominus, num omnis ideo superata sit, aut superari possit dissicultas, maximo pere dubitamus: Et enim quamquam proportio partes inter constituentes, massimo pere dubitamus: Et enim quamquam proportio partes inter constituentes, massimo pere dubitamus in singulari individuis, individuamoperationem, attamen unam universalem, certamq; istius proportionis normam quæ cunctis Congruat singularibus Sanguinibus, inveniri posse verosimile magis, quam verum arbitramur.

Et sane multa sunt argumenta nostro quidem iudicio, quæ hujusmodi proprotionem nobis in aperto

venire posse, omnino impossibilem reddunt.

Primo quidem apud omnes Mechanicos, & Arithmeticos indubitatum est Axioma, veram proportionem ponderis partium ad totum, seu e converso aggregati ad aggregantia haberi non posse, quin certo nobis constet pondus totius, & partium seu pondus aggregati, & aggregantium. Sed hic, exuta quavis præ occupatione, neminem certe putamus futurum liberæ mentis, qui non cognoscat, & fateatur difficultatem, & impossibilitatem evidentiæ istorum ponderum: etenim quantum spectat ad totum nempe sanguinem, quis est, qui non videat certam, ac determinatam cruoris mensuram, eandem in om. nibus, haud inveniri, cum vel in singularibus ægre fatis inveniatur? quo fit, ut Scriptorum aliqui Libras cruoris 8 alii 20, alii 22, alii plures, alii minores admittant inhomine. Neg; vero hujulmodi difficultas extrahendi verum sanguinis pondus, ulla arte vinci potest, cum non tantum varient, ac diversi ficentur ab invicem continentium canalium Diametri in fingulis individuis, sed quod pluris est, totus, ac universus sanguis ab homine etiamsi sauciatus suerit in ju-Cccc gulo,

[606]

gulo, exhauriri nequit ac proinde ad lancem venire non potest; tot enim sunt Canalium obliquitates, viscerum an fractus, ac præsertim tanta est vasorum venæ portæ amplitudo, quæ aCavæ ramis, toto hepatis interpos ito aggere, distat, ut multus sit sanguis, qui vel in ipsis mactatis, & per pedes suspensis animalibus su-

perest in Abdomine.

Neq; verò ad infirmandum robur nostri argumenti valet subterfugium, quod nempè ad obtinendam scientiam proportionis totum inter, & partes, satis sit nosse particulare pondus unius molis, toti similis, & nosse deinde particularia pondera principiorum dissimilium, sed aggregantium unam molem, toti simi-Scilicet, quod in casu nostro æquè benè attingere possimus normam proportionis, quæ sanguinem inter, & sua principia intercedit, si exactè scriverimus verum pondus alicujus faltem molis fanguinis, fimulo; noverimus particularia pondera dissimilium principiorum, eamdem molem aggregantium etenim (quidquid sit de validitate istius hypothesis in fluidis, certam gravitatem specificam habentibus) maxima difficultas versatur in determinando vero pondere unius molis sanguinis, toti similis, & in detegenda eadem in singulis proportione principiorum dissimilium sed aggregantium supradictum molem sanguinis. prius quidem, quia specifica gravitas humani sanguinis difficilius, quam quis fibi fingit, stabiliri potest, ut ad rem nostram, post Sanctorium, scribit Boyl, ea enim variat eodem in homine diverso anni, & diei tempore, vel quod majori, minorive ab affumpto cibo intervallo extractus fuerit. Quid non etiam arteriofus a venofo, & venofus cavæ a venofo portæ multo specificæ gravitatis discrimine in ter se distant? Non igitur certo constare nobis potest, vel pondus totius sanguinis in omnibus, aut in singulis hominibus

Hist. Eumani Sanguis pag. 11,

[607]

vel specifica gravitas cujuscumque molis ejusdem fluidi.

Posterius vero multo adhuc minus haberi potest. aut determinari pondus singularum partium, aggregantium, vel universum sanguinem, vel particularem ejusdem molem, quia fieri non potest, quin ejusmodi partes, seu chymica principia, additione novorum corporum, igne nimirum, bolo, aut aere, vel detractione nativarum particularum, insensibiliter in auras avolantium, pristinum propriumve pondus, ac proinde veram inter se proportionem admodum varient: Ex quo factum Legimus, ut, cum præcitatus diligentissi-Loco susmus Boyle studuisset accuratam humani sanguinis de-pracit. stillationem, attamen, post quam singillatim extracta Aspendillinc corpora ponderasset, evidentem in iisdem mul-pag. 72. tarum drachmarum defectum observaverit: Atque idcirco paradoxum jure vocat, quod Chymici nobis im ponere satagunt, in destillationibus, accurate factis, se parata corpora ad totius pondus exactissime recurrere. Neque vero, dum hæc afferimus Boylii, aliorumg; ingenuornm Scriptorum fidei dumtaxat innitimur; tentata namo; per nos etiam sedula quantum sieri potuit Spargyrica humani fanguinis anatome, seperatæ partes, pondus toti æquale, minime reddiderunt. In unciis enim septem, & drachmis septem sanguinis post destillationem, plus semiuncia desideratum est. Idquod procul dubio tuis etiam in experimentis configiffe sufpicamur.Cum igitur ut verum neq; totius,neq; partium sanguinis pondus nobis liquido constare possit, nulla pariter vera proportio, quæ illa inter corpora intercedat, nobis cum spe aliqua quærenda superest.

Accedit deinde impossibilitati exparte artis, certum pondus totius, & partium sanguinis attingere nequeuntis, ea impossibilitas, quæ oritur ex parte naturæ ipsius sanguinis, qui, cum indole non sit idem in singulis, frustra ab eodem proportionem petimus, quæ

om-

omnibus hominibus congruat, & commensuretur Differt enim natura a natura, ut aiebat Hippocrates, nempe juxta diversa alimenta ætates, regiones, anni tempestates, sexus, animi pathemata, corporis exercitationes, ac potissimum viscerum structuras, ac fermentorum vires, diversa oriuntur in hominibus temperamenta, quæ varium, longeq; diversum in uno, quam in altero sanguinis Componentium excesfum, aut defectum (quod idem est, ac proportionem dixisse) & significant, & supponunt. Exinde fit, & hominum tum mores cum morbi tanto intervallo inter se non modo distent, sed commutentur. Neq; vero multis opus est, argumentis ad probandam facilem variatiomem Componentium Massam sanguinis in uno, quam in altero individuo, cum, te afferente, vel unicum granum cum quadrante salis volatilis humani sanguinis integram libram aquæ stillatæ perturbare, & novam in eadem proportionem unius ad undecim mille quingenta viginti quinque inducere apta fuerit. Hæc sane multorum inter sanguinis discriminı, quæ nemo sensatus inficiari potest, abunde confirmantur ex Vino, & Lacte, quæ cum sint fluida etherogenea, & sanguini admodum analoga, a regione solo, anni tempore, atq; ætate, suis in componentibus eousg; alterantur, & nullam certe veram proportionis regulam, quæ singulis Competat, possint admittere.

Postremo enixe petimus, ut relictis generalibus hypothesibus, sedulo per pendas expositam a te proportionem drachmæ Salis sixi ad Libras 50. Sanguinis, ex quibus sal extractum suit (mittimus enim hic tot Libras cruoris non unius, sed plurimorum hominum, forte etiam ægrotantium, e venis sluxisse, quod multum alterare potest norman proportionis naturalis e unq; proportionem compares cum illa scrupulorum)

[609]

quinque ejuldem salis sixi ad solam Libram unam fanguinis a laudatissimo Boylio diligenter exposita; Comperies enim, mirum dictu? Non folum proportiones istas non esse similes, sed ita inter se differre, ut proportio Boyliana salis fixi ad sanguinem superet fære decies proportionem salis fixi ad sanguinem per te enunciatam. Quid? Quòd hic Romæ proportionem ab utroq; vestrum longe diversam in-An vero hujusce discriminis causa referenvenimus. da sit integre in diversas sanguinum indoles; an etiam in varias præparandi formas, ac vias, quibus Londini, Monspelii, ac Romæ itum est, aliorum esto judicium: interea, satis nobis erit, hoc non minu re argumenti pondus, quod utrinque validissime urget: vel enim in diversa sanguinum temperamenta, vel una etiam in diversa artificia refundantur discrimina, perpetuo ipsa insuperabilis varietas insidam reddit quæ sitam a nobis proprotionem. Sed quantum abstrusa, ac recondita sunt naturæ Mysteria! quorum nonnulla fateri se scire non posse, humanæ partem sapientiæ Scaliger existimavit.

Cæterum hortamur, ut, quæ circa, humanum sanguinem, strenue moliris, experimenta, non quidem ad inveniendam præfatam, quam invenire prohibemur, componentium proportionem, sed, pari animi tui magnitudine, & seliciori forsitan exitu, ad exornandam Chymiam, & ad perficiendam praxim Medicam, quo totæ Medicorum lineæ collimare debent studiòssime diu vivas.

Interim quas nobis claristimorum Virorum sides transmissiti, tuæ potius virtutis, quam tuæ innocentiæ testimonia gratulantes acccepimus; necenim alienæ veritatis sace tua indiget sapientia, quæ tibi æque sulget, & aliis: miramur tamen Clar. D. Chirac ingeniosis adinventis alioquin prædivitem.

[610]

divitem, tuis invidisse Thesauris, ut, dum te Lege plagiaria damnare studet, ipsum in pænam talionis incidisse. Singulares in spiritu sanguinis acri proprietates, a te observatas, placeat nobis impartiri, ut miræ tuæ fæcunditatis apud nos æstimatio major adhuc super maximam adolescat. Vale Nestoreos Annos, Vir Doctissime, & nos, ut facis, ama.

Datum in Aula Magna Romanæ Sapientiæ Kal, Februarij 1699.

VI. An Account of Books, viz.

1. Dissertat io anatomico medica de motu bilis circularis ejusq, morbis quam publice olim habuit Mauritius van Reverborst Medic. Cand. Lugd. Bat. nunc prosessor anatomicus Haga-Comitis in 80. pag. 64.

His is a 2d Edition of a Disputation concerning the circulation of the Bile or Choler, in which is an Auatomical Description of the Liver and all its parts, illustrated with a Figure of its internal and external Lymphaticks. The Author thinks the grosser part of the Bile goes along the Guts with the excrements, and that the more volatile enters the Mesaraic Veins, and with the venous Blood goes to the vena porta, from thence to the Liver, in whose Glandules its separated, and from thence Fait is carried again into the Guts by the Ductus Cholidochus, from whence part returns into